

FAQ- RPMP.04.01.01-IZ.00-12-082/17 z dnia 27 listopada 2017 r.

1. Jak w ramach kryterium *Zasięg projektu lub realizacja projektu w ramach klastra energii* będzie oceniany projekt realizowany w partnerstwie pomiędzy gminami z których część wchodzi w skład klastra energii utworzonego zgodnie z ustawą o odnawialnych źródłach energii a część nie?

Zgodnie z zapisami kryterium *Zasięg projektu lub realizacja projektu w ramach klastra energii* najwyższą liczbę punktów otrzymuje projekt realizowany w formule klastra. Oznacza to, że w ramach projektu wszystkie podmioty powinny być włączone w klastrę utworzoną zgodnie z zapisami *Ustawy o odnawialnych źródłach energii*. W przypadku projektu w ramach którego występuje klastra i włączone są gminy nie będące w klastrze projekt nie uzyska najwyższej liczby punktów.

2. Metodologia redukcja emisji gazów cieplarnianych

Wskaźnik pokaże zmniejszenie **rocznej** emisji gazów cieplarnianych w wyniku realizacji projektu (tony równoważnika CO₂). W odniesieniu do projektów związanych z produkcją energii odnawialnej obliczenia powinny opierać się na wielkości tzw. emisji unikniętej. Przez ten rodzaj emisji należy rozumieć wielkość emisji, jaka mogłaby zostać wprowadzona do powietrza w danym roku z stosowanej dotychczas instalacji i paliwa, natomiast w wyniku zastosowania innego rozwiązania technicznego (instalacja OZE) nie została wprowadzona do powietrza. Przyjęte zostaje, iż energia odnawialna nie emituje gazów cieplarnianych, dlatego wielkość emisji unikniętej można wyliczyć biorąc pod uwagę ilości energii jaka jest przewidywana do wyprodukowania przez wspartą, nową infrastrukturę OZE. Następnie należy przyjąć właściwy wskaźnik emisji CO₂ (WE) dla paliwa, które służyło do produkcji tej energii przed realizacją projektu (np. węgiel kamienny, gaz ziemny, drewno opałowe itd.).

Do obliczeń wielkości redukcji emisji CO₂ może zostać wykorzystane następujące podejście:

$$E_{CO_2} = ZE \times WE$$

gdzie:

E_{CO_2} - wielkość emisji CO₂ [Mg];

ZE - zużycie energii [GJ, kWh] - wielkość tej energii należy wyliczyć z mocy produkcyjnej instalacji OZE;

WE - wskaźnik emisji CO₂ [kg CO₂/GJ] - dane dotyczące wskaźników emisji CO₂ i rodzajów działalności w oparciu o raport Krajowego Ośrodka Bilansowania i Zarządzania Emisjami (KOBiZE), (Tabele WE i WO: *Wartości opałowe (WO) i wskaźniki emisji CO₂ (WE) w roku 2014 do raportowania w ramach Wspólnotowego Systemu Handlu Uprawnieniami do Emisji za rok 2017*, <http://www.kobize.pl/pl/article/monitorowanie-raportowanie-weryfikacja-emisji/id/318/tabele-woi-we>). W raportach wskaźniki WE wyliczone są w jednostkach kg/GJ, w związku z powyższym należy odpowiednio przeliczyć jednostki aby wynik był prezentowany w tonach (podzielić przed 1000).

3. Kto będzie właścicielem instalacji w przypadku projektów partnerskich? Tylko Lider czy mogą też być poszczególne gminy wchodzące w skład partnerstwa?

W ramach projektu partnerskiego umowy użyczenia z odbiorcami końcowymi/mieszkańcami mogą być podpisane przez każdego z partnerów osobno. W związku z czym nie tylko Lider może być właścicielem instalacji w projekcie ale również partnerzy projektu.

4. Kto będzie właścicielem instalacji i kto będzie odpowiadał za trwałość projektu oraz w jaki sposób będzie następował zakup urządzeń OZE?

W odniesieniu do projektów w których beneficjentem jest gmina a odbiorcami końcowymi mieszkańcy, właścicielami instalacji OZE będzie Beneficjent w oparciu o umowy użyczenia zawarte z mieszkańcami. Beneficjent będzie również odpowiedzialny za zachowanie trwałości projektu. W przypadku Poddziałania 4.1.1. w zakup/montaż urządzeń OZE będzie realizowany w formie przetargu zlecanego przez Beneficjenta a nie samodzielnego zakupu urządzeń przez odbiorców końcowych.

5. W odniesieniu do projektów, w których planowane jest przyłączenie jednostki wytwarzania energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych do sieci na moment podpisania umowy należy przedstawić ważne techniczne warunki przyłączenia – nie dotyczy mikroinstalacji.

Zgodnie z *Prawem energetycznym* w przypadku gdy podmiot, ubiegający się o przyłączenie mikroinstalacji do sieci dystrybucyjnej, jest przyłączony do sieci jako odbiorca końcowy, a moc zainstalowana mikroinstalacji, o przyłączenie której ubiega się ten podmiot, nie jest większa niż określona w wydanych warunkach przyłączenia, przyłączenie do sieci odbywa się na podstawie **zgłoszenia** złożonego w przedsiębiorstwie energetycznym. **Oznacza to, iż dla tego rodzaju mikroinstalacji (moc zainstalowana do 40 kW) nie ma obowiązku występowania o warunki przyłączenia a tym samym przedstawiania ich Instytucji Zarządzającej.**

6. Zgodność z planem zagospodarowania przestrzennego. Czy możliwe jest wydłużenie terminu dostarczenia warunków zabudowy w przypadku braku miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

Nie jest planowana zmiana zasad dotyczących dostarczania dokumentów związanych z zagospodarowaniem przestrzennym, w tym wydłużania terminu na dostarczenie warunków zabudowy. Ten dokument Wnioskodawcy, których dotyczy wymóg, będą musieli dostarczyć najpóźniej na etapie oceny formalnej zgodnie z zapisami dokumentacji konkursowej. Należy jednak podkreślić, iż warunek ten dotyczy tylko tych przedsięwzięć, dla których na gruncie ustawy z dnia 27 marca 2003 r. *o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z późn. zm.*, wymagane jest uzyskanie ww. decyzji tj. o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu lub decyzji o lokalizacji inwestycji celu publicznego. Jeżeli przedsięwzięcie nie kwalifikuje się do uzyskania powyższych decyzji na gruncie ww. ustawy, należy w takim przypadku przedstawić w punkcie D.1 wniosku stosowne uzasadnienie w tym zakresie z powołaniem odpowiednich argumentów oraz podstaw prawnych.

7. Prawo do dysponowania nieruchomością?

Zgodnie z zapisami kryterium *Stan przygotowania projektu do realizacji*, jeżeli Wnioskodawca posiada prawo do dysponowania nieruchomością, to załącza wyłącznie ogólne Oświadczenie (Oświadczenie dołączane jest w ramach załącznika nr 15 do wniosku. Jest to wzór własny, który dotyczy wyłącznie instalacji rozproszonych dla mieszkańców, nie ma potrzeby wskazywania konkretnych działek w tym

Oświadczeniu) o posiadaniu takiego prawa pod kątem ilości, którą posiada. Nie są wymagane dodatkowe dokumenty. Na etapie oceny Wnioskodawca może zostać poproszony o udostępnienie odpowiednich dokumentów, potwierdzających to prawo. Przy takim wariancie otrzymuje najwyższą liczbę punktów. W przypadku braku dokumentów, potwierdzających prawo do dysponowania nieruchomością nie załącza Oświadczenia i nie otrzymuje najwyższej liczby punktów.

Natomiast Wzór nr 5 Oświadczenie o prawie do dysponowania nieruchomością na cele realizacji projektu (załącznik nr 15), który znajduje się w Instrukcji wypełniania wniosku o dofinansowanie projektu wypełniamy w przypadku, kiedy w projekcie są planowane inwestycje nie rozproszone, jak w przypadku mieszkańców, lecz dotyczące inwestycji np. na budynkach użyteczności publicznej, spółkach, szkołach itd. W takim przypadku dołączamy ten załącznik zgodnie ze wskazanym wzorem.

Jeśli natomiast projekt jest łączony (planowane są inwestycje na domach mieszkańców gminy oraz na budynkach użyteczności publicznej itp.), to wtedy przedstawiamy 2 Oświadczenia - jedno ogólne, dotyczące prawa do dysponowania nieruchomością dla instalacji do wykorzystania przez mieszkańców oraz drugie zgodnie ze wzorem (Wzór nr 5 z instrukcji wypełniania wniosku o dofinansowanie) dla budynków np. użyteczności publicznej ujętych w projekcie.

8. Czy wskazana w SZOOP demarkacja (energia słoneczna – do 2 MWe/MWth,- energia geotermalna – do 2 MWth) odnosi się do mocy instalowanej jednostki OZE, czyli pojedynczej instalacji?

Zgodnie z zapisami SzOOP przyjęte zostały limity mocy w stosunku do pojedynczych instalacji realizowanych w ramach projektu a nie w stosunku do całego projektu:

- energia wodna – do 5 MWe,
- energia wiatru – do 5 MWe,
- energia słoneczna – do 2 MWe/MWth,
- energia geotermalna – do 2 MWth,
- energia biogazu – do 1 MWe,
- energia biomasy – do 5 MWth/MWe,
- energia w kogeneracji – do 1 MW

9. Czy w przypadku gdy gmina jest właścicielem zakładu gospodarki komunalnej istnieje możliwość składania wniosku o dofinansowanie przez gminę?

Tego rodzaju rozwiązanie jest możliwe choć niezrozumiałe, w sytuacji gdy spółka może samodzielnie składać wniosek o dofinansowanie i realizować projekt. Przy przyjęciu takiego rozwiązania należy wziąć pod uwagę kwestię dotyczącą kwalifikowalności Vat, który będzie stanowił wydatek niekwalifikowalny oraz na kwestie związane z trwałością projektu wymagane art. 71 ust.1 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 1303/2013. Zgodnie z treścią tego artykułu *”W przypadku operacji obejmującej inwestycje w infrastrukturę lub inwestycje produkcyjne dokonuje się zwrotu wkładu z EFSI, jeżeli w okresie pięciu lat od płatności końcowej na rzecz beneficjenta lub w okresie ustalonym zgodnie z zasadami pomocy państwa, tam gdzie ma to zastosowanie, zajdzie którakolwiek z poniższych okoliczności:*

- a) zaprzestanie działalności produkcyjnej lub przeniesienie jej poza obszar objęty programem;*
- b) zmiana własności elementu infrastruktury, która daje przedsiębiorstwu lub podmiotowi publicznemu nienależne korzyści;*

c) istotna zmiana wpływająca na charakter operacji, jej cele lub warunki wdrażania, która mogłaby doprowadzić do naruszenia jej pierwotnych celów.”

Oznacza to, iż majątek nie może zostać przekazany aportem ani w innej formie do ZGK i musi pozostać własnością gminy przynajmniej przez okres realizacji i trwałości projektu.

10. Czy można zainstalować OZE na plebani?

Kościelne osoby prawne mogą otrzymać współfinansowanie **tylko na działalność służącą celom humanitarnym, charytatywno - opiekuńczym, naukowym i oświatowo -wychowawczym, a także dotyczącą odbudowy i utrzymania dóbr kultury, spełniającą jednocześnie definicję neutralności światopoglądowej (art. 22 ust. 1 Konkordatu między Stolicą Apostolską i Rzeczpospolitą Polską, podpisanego w Warszawie dnia 28 lipca 1993 r. (Dz. U. z dnia 23 kwietnia 1998 r.)).** Oznacza to, iż udzielenie wsparcia jest możliwe wyłącznie na działania z zakresu wymienionego w przytoczonym artykule.

11. Czy w projektach o wartości kosztów kwalifikowalnych powyżej 1 mln euro oszczędności kosztów powstałe po stronie mieszkańców powinny być traktowane jako dochód?

W przypadku projektów realizowanych w układzie gmina jako wnioskodawca montująca instalacje OZE na domach mieszkańców, gdzie mieszkańcy użytkują OZE na podstawie umowy z gminą, IZ RPO WM stoi na stanowisku, że oszczędności kosztów uzyskane przez mieszkańców winny być pokazane w przepływach projektu, zaś pominięte w obliczeniach dochodu.

Oszczędności kosztów uzyskane przez mieszkańców wykazywane więc będą w analizie finansowej w arkuszach *Obliczenia* i *Wyniki*, natomiast arkusz *Dochód* nie będzie wypełniany w części dot. korzyści mieszkańca (oraz ewentualnie gminnych budynków użyteczności publicznej jeśli spełniają warunek równoważnego zmniejszenia dotacji na działalność).

12. Pomoc publiczna w projektach dot. OZE

1. W przypadku gdy Wnioskodawcą projektu jest Gmina i planuje:

- a.) Zainstalować instalacje OZE typu on-grid na własnych budynkach wówczas pomoc publiczna nie wystąpi jeżeli:
- budynek ma charakter budynku użyteczności publicznej w którym, co do zasady nie jest prowadzona działalność gospodarcza (np. szkoła, budynek urzędu gminy, ośrodek zdrowia jeżeli prowadzona w nim działalność opiera się głównie na kontrakcie z NFZ, a działalność gospodarcza ma charakter czysto pomocniczy lub towarzyszący np. okazjonalny wynajem sal, pomieszczeń, sklepik w szkole, etc.¹);
 - instalacja spełnia warunki mikro instalacji (np. w przypadku fotowoltaiki poniżej 40 KW);
 - instalacja została zwymiarowana na potrzeby energetyczne danego budynku – w tym zakresie konieczne jest przedstawienie stosownych dokumentów np. audyt energetycznym, dokumentacja techniczna instalacji zawierająca odniesienie do zapotrzebowania na energię budynku;

¹ Zgodnie z zapisami pkt 207 Zawiadomienia KE w sprawie pojęcia pomocy publicznej w rozumieniu art. 107 ust. 1 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (2016/C 262/01)

- oddawanie energii do sieci ma charakter marginalny (np. skok produkcji w miesiącach letnich) i stanowi jedynie działalność pomocnicza – nie więcej niż 20% wyprodukowanej energii trafia do sieci (w skali rocznej)² – Wnioskodawca zobowiązany jest przedstawić uzasadnienie potwierdzające ten fakt wraz ze wskazaniem szacunkowej wielkości produkcji ogółem i nadwyżek oddawanych do sieci.
 - Wnioskodawca zobowiązany jest do powiadomienia IZ w przypadku przekroczenia wskaźnika 20%.
- b.) Zainstalować instalacje OZE typu off-grid na własnych budynkach wówczas pomoc publiczna nie wystąpi pod warunkiem, że instalacja nie jest instalowana w budynku, którym co do zasady prowadzona jest działalność gospodarcza (np. budynek spółki komunalnej lub budynek w którym działalność gospodarcza przekracza wymiar działalności pomocniczej lub towarzyszącej)³. Działalnością gospodarczą nie jest działalność prowadzona przez szpitale lub ośrodki zdrowia w ramach kontraktu z NFZ-em, jak również działalność prowadzoną w ramach monopolu przez spółkę wod.-kan.⁴).
- c.) Zainstalować instalacje na budynkach mieszkańców wówczas:
- na pierwszym poziomie pomoc publiczna, jeżeli Gmina nie prowadzi działalność w zakresie udostępniania urządzeń np. odpłatny wynajem instalacji.
 - na drugim poziomie w przypadku nieodpłatnego użyczenia, dzierżawy instalacji przez Gminę mieszkańcom, Gmina zobowiązana jest zweryfikować czy instalacja będzie instalowana na budynku, w którym prowadzona jest działalność gospodarcza. Jeżeli tak wówczas należy Gmina zobowiązana jest przyznać pomoc de minimis (weryfikacja limitu pomocy, wydanie zaświadczenia o uzyskanej pomocy de minimis) lub ewentualnie pomocy inwestycyjnej na propagowanie produkcji energii z oze (to rozwiązanie może być trudniejsze do zastosowania dla Gmin – patrz niżej stosowanie scenariuszy dla tego rodzaju pomocy).

*Za prowadzenie działalności rozumie się wykonywanie działalności w danym obiekcie, a nie samo zarejestrowanie jej w budynku. Prowadzeniem działalności jest również wynajem powierzchni przez rodziców dzieciom pokoi na rzecz zarejestrowania lub/oraz prowadzenia działalności. **Brak jest możliwości wspierania instalacji na dachach budynków wykorzystywanych do prowadzenia działalności rolniczej (możliwe jednak jest zamontowanie instalacji na innym budynku niż budynek mieszkalny, o ile służy to zapewnieniu energii wykorzystywanej wyłącznie do celów mieszkaniowych).***

Za prowadzenie działalności nie zalicza się tzw. postumentów tj. osób fizycznych, które nie prowadzą działalności gospodarczej, a jedynie oddają nadwyżki wytworzonej energii do sieci. Wymaga to jednak spełnienia dodatkowych warunków tj. instalacja musi spełniać warunki mikro instalacji, musi być zwymiarowana na potrzeby danego obiektu, nadwyżki energii oddawane do sieci nie mogą przekroczyć 20% rocznej produkcji energii.

² Jw.

³ Jw.

⁴ Pod warunkiem spełnienia zapisów pkt 221 Zawiadomienia KE w sprawie pojęcia pomocy publicznej w rozumieniu art. 107 ust. 1 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (2016/C 262/01)

2. W przypadku projektów objętych pomocą publiczną np. panele fotowoltaiczne na dachach budynków wykorzystywanych do prowadzenia działalności gospodarczej, farmy fotowoltaiczne, farmy wiatrowe, to czy w tego typu projektach co do zasady wystąpi pomoc publiczna?

W takim przypadku właściwym rodzajem pomocy jest Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z 3 września 2015 r. w sprawie udzielania pomocy na inwestycje w układy wysokosprawnej kogeneracji oraz na propagowanie energii ze źródeł odnawialnych w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020. Rozporządzenie to bazuje na zapisach art. 41 (w zakresie OZE) oraz art. 40 (w zakresie kogeneracji). Rozporządzenia KE nr 651/2014.

Odnosząc się do instalacji do produkcji energii z OZE

W odniesieniu do instalacji dedykowanych produkcji energii z OZE w myśl zapisów art. 41 ust 6 Rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu za koszty kwalifikowane uznaje się dodatkowe koszty inwestycji niezbędne do propagowania wytwarzania energii ze źródeł odnawialnych. Ustala się je w następujący sposób:

- a) w przypadku gdy koszty inwestycji w produkcję energii ze źródeł odnawialnych można wyodrębnić z całkowitych kosztów inwestycji jako oddzielną inwestycję, na przykład jako łatwy do wyodrębnienia dodatkowy element w już istniejącym obiekcie, taki koszt związany z energią ze źródeł odnawialnych w całości stanowi koszt kwalifikowalny – na podstawie opinii UOKiK taki scenariusz jest możliwy do zastosowania jedynie w przypadku gdy projekt dotyczy przekształcenia istniejącego źródła w źródło oparte na OZE.
- b) w przypadku gdy koszty inwestycji w wytwarzanie energii ze źródeł odnawialnych można określić poprzez odniesienie do podobnej, mniej przyjaznej dla środowiska inwestycji, która prawdopodobnie zostałaby przeprowadzona w przypadku braku pomocy, różnica między kosztami obu inwestycji określa koszt związany z energią ze źródeł odnawialnych i stanowi koszty kwalifikowalne (model referencyjny) – wariant ten powinien stanowić podstawowy wariant realizacji tego typu inwestycji. W opinii IZ jedynym sposobem prezentacji modelu jest odniesienie do modeli opracowanych na wspólne zlecenie Towarzystwa Gospodarczego Polskie Elektrownie, Polskiego Towarzystwa Elektrociepłowni Zawodowych oraz Izby Gospodarczej Ciepłownictwo Polskie. Analiza ta dostępna jest na stronie <https://www.tgpe.pl/pl/a/analiza-w-zakresie-instalacji-referencyjnych-dla-oze-i-wysokosprawnej-kogeneracji-juz-dostepna>. Do wniosku aplikacyjnego należy załączyć wypełniony kalkulator (plik Excel). W przypadku instalacji, których wielkość nie mieści się w typie c, jak również znajduje się poniżej progów określonych ww. metodyce np. instalacje fotowoltaiczne poniżej 400 KW zaleca się przyjęcie wartości minimalnej określonej w metodyce.
- c) w przypadku niektórych małych instalacji, gdzie nie można określić mniej przyjaznej dla środowiska inwestycji, gdyż nie istnieją zakłady o ograniczonej wielkości, koszty kwalifikowalne stanowią całkowite koszty inwestycji w celu osiągnięcia wyższego poziomu ochrony środowiska. Ten wariant dotyczy jedynie małych instalacji w rozumieniu Regulaminu konkursu.